

משנה שלמה

שאלות ותשובות (רב ברירתי)
עם הפתרונות בסוף כל פרק
לחזרה ושינון על מסכת

ידים

נכתב בסייעתא דשמיא
ע"י שלמה שיפמן

ניתן להשיג ספרים נוספים בסדרה

- ברכות
- שבת
- ראש השנה
- יומא
- סוכה
- תענית
- חגיגה
- מועד קטן
- ביצה
- מגילה
- קידושין

© כל הזכויות שמורות

אין להעתיק או להפיץ ספר זה או קטעים ממנו בשום צורה ובשום אמצעי, אלקטרוני או מכני, לרבות צילום והקלטה, ללא אישור בכתב מהמחבר.

ניתן להשיג את הספר

בנייד 052-5802345

המעוניינים לתרום למטרות הנצחה לע"נ
או להבדיל לשמחות, רפואה, ברכה והצלחה
יפנו למס' הטלפון הנ"ל

הסכמת הראשון לציון
 מרן הרה"ג יצחק יוסף שליט"א
 הרב הראשי לישראל
 מחבר הספרים ילקוט יוסף
 (ההסכמה ניתנה לספר משנה שלמה על מסכת ברכות)

דברי ברכה

ב"ה ד' תמוז תשע"א

הנני לברך בזה את היקר ונעלה
 אודה תורה ה"ה ר' שלמה
 שיפמן נר"ו

על פעולותיו לזיכוי הרבים,
 לזכותם בלימוד תורה"ק ושינון
 הסוגיות, חזרה על הדברים,
 לזכור את דברי התורה הזאת.

ויה"ר שיזכה להמשיך עוד לזכות
 את הרבים להפיץ תורה ויראה,
 כי אנו אין לנו שיור אלא התורה"ק.
 כי הם חיינו ואורך ימינו, ויזכה
 להגדיל תורה ולהאדירה.

בברכת התורה
 ולומדיה
יצחק יוסף

ד"ה ד' תמוז תשע"א

דברי דרכי

הנני לברך את היקר ונעלה
 אודה תורה ה"ה ר' שלמה שיפמן נר"ו
 על פעולותיו לזיכוי הרבים, לזכותם בלימוד
 תורה"ק ושינון הסוגיות, חזרה על הדברים,
 לזכור את דברי התורה הזאת.
 ויה"ר שיזכה להמשיך עוד לזכות את הרבים
 להפיץ תורה ויראה, כי אנו אין לנו שיור
 אלא התורה"ק. כי הם חיינו ואורך ימינו.
 ויזכה להגדיל תורה ולהאדירה.

מחבר הספר

יצחק יוסף
 שליט"א

הסכמת

כ"ק מרן אדמו"ר מסאסוב שליט"א

בס"ד

ערש"ק פ' אמור ל"א למ"טמונים תשע"ג

המלצה

הנני בזה להיות לפה ולמליץ על ספרו המשובח והמפואר על ששה סדרי המשנה שעשה וסידר וחיבר ידידי החשוב הרה"ח שלמה שיפמן הי"ו ואשר הוא ת"ח ועוסק באורייתא תדירא ויגע וטרח ועמל בתורה ה"ק ועשה פירוש וביאור נפלא למאוד על דבריהם ה"ק של חז"ל במשנה הקדושה וכל מה שכתב הוא עפידה"ק של רבותינו ה"ק כגון הרה"ק מברטנורא ורביה"ק בעל התו"ס יו"ט ועוד ממפרשי המשנה המסורים בידינו מדורי דורות ובוודאי יהיה פירושו זה לעזר רב לכל מי שעוסק ולומד בדברי רז"ל ה"ק חכמי המשנה ושכרו רב מאת השמים כי מקרב בפירושו זה את דבריהם ה"ק של חז"ל אל הבנת הלומד וזכות התורה"ק יגן עליו ועל העוסקי בתורה"ק להתברך בכל ברכות התורה לאויט"א

הכוה"ח לכבוד התוה"ק ולומדיה

ה"ק יוסף דוד טייטלבוים

אב"ד קרית ישמח משה

הסכמת הרה"ג אביגדר נבנצל שליט"א

רב העיר העתיקה בירושלים תובב"א

(ההסכמה ניתנה לספר משנה שלמה על מסכת שבת)

יגדר ל' ה'אצטען אגרוה' יעקב פסח שני ב"ט למטמונים ירושלים עה"ק תובב"א
 ראיתי את החוברת המשנה שלמה על מסכת שבת, קובץ שאלות לחברה ציונית, וראיתי בה
 מס' 41 כל פרק, והיא עולה לאור עיני ומזכרת את הלומד, וידוע שבתורה החבור הוא דבר גדול,
 וזכה המחבר שלמה, הרה"ג ר' שלמה חיים שיפמן שליט"א, שיצא ויפליא חילוי חבורו,
 ויתברך בכל הברכות השמורות למחזיק עץ חיים ותומכי, עד ביאת ינון ועד בכלל,
 כעתירת צעיר הלויים
 אביגדר נבנצל

בס"ד ב' פ' "וזכרתי את בריתי יעקוב" פסח שני כ"ט למטמונים ירושלים עה"ק תובב"א

ראיתי את החוברת משנה שלמה על מסכת שבת, קובץ שאלות לחזרה על
 המשניות, התשובות הנכונות בסוף כל פרק, והיא עשויה בטוב טעם ומעוררת את
 הלומד, וידוע שבתורה החבור הוא דבר גדול, וזכה המחבר שליט"א, הרה"ג ר'
 שלמה חיים שיפמן שליט"א שיעשה ויצליח להגדיל חילים לתורה, ויתברך בכל
 הברכות השמורות למחזיק עץ חיים ותומכי, עד ביאת ינון ועד בכלל,

כעתירת צעיר הלויים
אביגדר נבנצל

5. "נטל את הראשונים למקום אחד, ואת השניים למקום אחר, ונפל ככר של תרומה, על הראשונים, טמא" אדם שנטל ידיו, את המים הראשונים למקום מסוים ואת המים השניים למקום אחר ונפלה כיכר של תרומה למקום בו נמצאים המים מנטילת המים הראשונים מה דינה של כיכר זו?

- כיכר זו הינה טהורה, כיוון שרק אם המים השניים נוגעים במים הראשונים המים הראשונים נטמאים אך כל זמן שהמים לא נגעו אחד בשני לשניהם שניהם טהורים
- הכיכר טמאה, כיוון שהמים הראשונים שנוטלים טמאים והם מטמאים את כיכר התרומה וכן אם נגע בכיכר בידיים רטובות כשעליהם רק המים הראשונים לפני שנתן עליהם את המים השניים הכיכר נטמאת
- תלוי בגודל הכיכר, אם המדובר בכיכר קטנה היא נטמאת, אך בכיכר גדולה הכיכר נשארת טהורה, כיוון שיש לה דין של בטל בשישים והמים מתבטלים בפני הכיכר הגדולה

תרשים הסבר לפסקה

6. "ועל השניים, טהור" מה יהיה דינה של כיכר זו אם נפלה למקום הנטילה של המים השניים?

- הכיכר טהורה, לפי שהמים השניים טהורים הם
- הכיכר טמאה מספק, כיוון שאנו חוששים שמא בתוך המים נמצא שרץ מת שטימא את הכיכר
- הכיכר טמאה ודאי, היות שהמים השניים טהורים רק כאשר הם נמצאים על הידים, אך ברגע שהם נוגעים בקרקע הם נטמאים ומטמאים את הכיכר

תרשים הסבר לפסקה

7. "נטל את הראשונים ואת השניים למקום אחד, ונפל ככר של תרומה, טמא" מה יהיה דינה של כיכר תרומה שנפלה למקום בו נטלו את המים הראשונים וכן את השניים?

- א. הכיכר נשאת טהורה, כיוון שכבר נטל את המים השניים שטיהרו את המים הראשונים
- ב. הכיכר נטמאת, כיוון שהמים השניים מטהרים את המים הראשונים רק אם המים הראשונים (הטמאים) נמצאים על הידים בתוך תחום פרק היד, אך אם הם נמצאים במקום אחר כגון על הקרקע או אפילו מחוץ לתחום פרק היד אין המים השניים מטהרים אותם שם
- ג. תלוי בכמות המים שעמה נטל, שכן אם נטל בכמות מצומצמת הכיכר טהורה הואיל והמים מתבטלים בשישים כנגד הכיכר, ברם אם נטל בכמות מים גדולה הכיכר נטמאת כיוון שאין הכיכר מתבטלת בשישים כנגד המים

תרשים הסבר לפסקה

8. "נטל את הראשונים ונמצא על ידיו קיסם או צרוה, ידיו טמאות, שאין המים האחרונים מטהרים אלא המים שעל גבי היד" מה דינם של ידים שנטלו עליהם מים ראשונים אולם בזמן הנטילה היו עליהם דברים נוספים כגון קיסם וכדומה?

- א. הידים טהורות, שכן הסיבה שאנו נוטלים את המים הראשונים היא כדי לנקות את היד מלכלוך ומכל מה שחוצץ בין היד למים כגון קיסם וכד' וכאשר המים השניים יגיעו היד תהיה נקייה מכל מה שמהווה חציצה ומים אלו הם אלה המטהרים את היד
- ב. הידים טמאות אע"פ שנטלו על הידים מים שניים, כיוון שהמים השניים מטהרים רק את המים שנמצאים על היד עצמה ולא על דבר אחר כגון הקיסם, ובמקרה כזה המים הראשונים מהקיסם חוזרים ומטמאים את המים השניים שוב ולכן היד נטמאת
- ג. אף תשובה אינה נכונה

9. "רבן שמעון בן גמליאל אומר, כל שהוא מברית המים, טהור" מה מחדש רבי שמעון במשנתנו?

- א. שכל דבר שנברא מהמים כגון תולעים וכו' גם אם הוא נמצא על הידים בזמן הנטילה הראשונה הוא נטהר ע"י המים השניים אע"פ שהוא לא חלק מהיד עצמה
- ב. שכל מה שהוא מברית המים כגון יבחושים ויתושים הגדלים במים אין הם נחשבים כחציצה לעניין נטילת ידים וניתן ליטול ידים גם אם הם נמצאים על הידים
- ג. תשובות א + ב נכונות

פרק ב' משנה ג'

הַיָּדִים מְטַמְּאוֹת וּמְטַהֲרוֹת עַד הַפָּרֶק. כִּי־צֵדָה, נָטַל אֶת הָרֵאשׁוֹנִים עַד הַפָּרֶק, וְאֶת הַשְּׁנָיִים חוּץ לַפָּרֶק, וְחִזְרוּ לַיָּד, טְהוֹרָה. נָטַל אֶת הָרֵאשׁוֹנִים וְאֶת הַשְּׁנָיִים חוּץ לַפָּרֶק, וְחִזְרוּ לַיָּד, טְמֵאָה. נָטַל אֶת הָרֵאשׁוֹנִים לַיָּדוֹ אַחַת, וְנִמְלַךְ וְנָטַל אֶת הַשְּׁנָיִים לְשֵׁתֵי יָדָיו, טְמֵאוֹת. נָטַל אֶת הָרֵאשׁוֹנִים לְשֵׁתֵי יָדָיו, וְנִמְלַךְ וְנָטַל אֶת הַשְּׁנָיִים לַיָּדוֹ אַחַת, יָדוֹ טְהוֹרָה. נָטַל לַיָּדוֹ אַחַת, וְשִׁפְשָׁפָה בְּחִבְרָתָהּ, טְמֵאָה. בְּרֵאשׁוֹ אוֹ בְּכַתֵּל, טְהוֹרָה. נוֹטְלִין אַרְבָּעָה וְחֲמִשָּׁה זֶה בְּצַד זֶה, אוֹ זֶה עַל גַּבֵּי זֶה, וּבִלְבָד שִׁרְפּוֹ, שְׂיָבוֹאוּ בָהֶם הַמַּיִם.

10. "הידיים מטמאות ומטהרות עד הפרק" מה מלמדת אותנו פסקה זו של המשנה?

- המשנה מלמדת אותנו שמה שאנו אומרים כי יד יכולה לטמא את מה שהיא נוגעת בו המדובר הוא רק בימי חול, אך בשבתות וחגים אין הידיים מטמאות דברים אחרים שכן קדושת השבת חלה גם על הידיים
- שמה שאנו אומרים כי הידיים מטמאות במה שהם נוגעות זה רק כאשר הדבר נוגע בחלק כף היד עד הפרק אך אם הדבר נוגע ביד מעבר לפרק אין הוא נטמא בטומאת היד וכן כאשר רוצים לטהר את היד צריך ליטול ידים עד מקום הפרק ואז הידיים מטהרות
- שכדי שהיד תקבל טומאה יש צורך כי הדבר הטמא יגע ברוב היד ורק אז היד נטמאת, אולם אם הדבר הטמא נגע בחלק קטן מהיד אין היד נטמאת והיא נשארת טהורה

11. מהו המקום הנקרא עד הפרק?

- חיבור כף היד עם הזרוע
- חיבור האצבעות לכף היד
- עד אמצע האצבעות
- כל התשובות נכונות

12. "כיצד, נטל את הראשונים עד הפרק, ואת השניים חוץ לפרק, וחזרו ליד, טהורה. נטל את הראשונים ואת השניים חוץ לפרק, וחזרו ליד, טמאה. נטל את הראשונים לידו אחת ונמלך ונטל את השניים לשתי ידיו, טמאות. נטל את הראשונים לשתי ידיו ונמלך ונטל את השניים לידו אחת, ידו טהורה. נטל לידו אחת ושפשפה בחברתה, טמאה. בראשו או בכתל, טהורה"

מה מתכוונת המשנה ללמד באומרה כיצד?

- לשאל האם יתכן מצב שאדם יצליח ליטול את כל פרק היד בפעם אחת ברביעית מים
- להסביר את הכלל שנאמר ברישא של המשנה, ולהראות ששינוי במקום הנטילה לאורך היד משנה את דינה של היד בין לטומאה ובין לטהרה
- תשובות א + ב נכונות

13. השלם את הטבלה הבאה

הטעם	הדין	המקרה	לשון המשנה
כיוון שהמים השניים הינם טהורים ומקום חוץ הפרק גם הוא הינו מקום טהור ולכן מים אלו שחזרו אל תוך הפרק לא טימאו את תוך הפרק		אדם נטל ידיו, את המים ראשונים נטל עד למקום הפרק ואת המים השניים נטל עד הפרק אולם מים אלו הגיעו גם אל מחוץ לפרק וחזרו אל תוך פרק היד	את הראשונים עד הפרק, ואת השניים חוץ לפרק, וחזרו ליד
כיוון שהמים הראשונים שיצאו מתוך הפרק אל מחוץ לפרק הינם מים טמאים ואף המים השניים שבאו אח"כ לא טיהרו אותם מחוץ לפרק, כיוון שלמדנו שהמים השניים מטהרים את הראשונים רק אם המים נמצאים בתוך הפרק ולא מחוצה לו ולכן כאשר המים הראשונים חזרו אל תוך פרק היד הם טימאו אותה שוב		נטל את המים הראשונים והשניים על הפרק וגם על חוץ הפרק ומים אלו חזרו אל תוך פרק היד	נטל את הראשונים ואת השניים חוץ לפרק. וחזרו ליד
<p><u>על פי פרוש הרמב"ם</u></p> <p>כיוון שכאשר הוא נוטל בפעם השנייה על שתי הידים יוצא כי ליד אחת הם נקראים המים הראשונים ומים אלו הינם מים טמאים ומים אלו מטמאים במגע את היד השנייה שבשבילה אלו הם מים שניים</p> <p><u>על פי הרב מברטנורא</u></p> <p>כיוון שכאשר צירף את שתי ידיו אחת לשנייה לנטילה השנייה המים שעל יד אחת טימאו את המים שעל היד השנייה וכן לחילופין המים של היד השנייה טימאו את המים שעל היד הראשונה וכן הם מטמאים את הידים שהמים עליהם והיות שכך המים השניים לא מטהרים את המים הראשונים שעל היד כיוון שכל יד נטמאה ממי חברתה ואדרבא המים השניים מטמאים גם הם</p>		<p><u>על פי פרוש הרמב"ם</u></p> <p>בתחילה נטל מים ראשונים רק על ידו האחת ולאחר מכן החליט לקרב את שתי ידיו זו לזו וליטול את המים השניים על שני ידיו</p> <p><u>על פי הרב מברטנורא</u></p> <p>נטל את שתי ידיו לחוד פעם את היד הזו ואח"כ את היד השנייה ולאחמ"כ קרב את שתי ידיו אחת לשנייה ושפך על שתיהן מים שניים</p>	נטל את הראשונים לידו אחת ונמלך ונטל את השניים לשתי ידיו

הטעם	הדין	המקרה	לשון המשנה
כיוון שאין כל מגע בין יד אחת לחברתה לאחר הנטילה השנייה אזי אותה יד שנטל עליה מים שניים הינה טהורה		אדם צירף את שתי ידיו כאחת ושפך על שתי ידיו את המים הראשונים ואח"כ נטל את המים השניים על כל יד בנפרד	נטל את הראשונים לשתי ידיו ונמלך ונטל את השניים לידו אחת, ידו
כיוון שהיד שנטלה חוזרת להיות טמאה על ידי המגע עם היד שלא נטלה שהרי יד זו טמאה היא		אדם נטל מים על ידו האחת ולאחמ"כ נגע עם יד זו ביד שלא נטל	נטל לידו אחת ושפשפה בחברתה
היות שהראש והקיר אינם טמאים ולכן אין הם מטמאים את היד		אדם נטל ידיו ואח"כ נגע עם יד זו בראשו או בקיר	בראשו או בכתל

14. "נוטלין ארבעה וחמשה זה בצד זה או זה על גבי זה ובלבד שירפו שיבואו בהם המים" האם מותר לארבעה או חמישה אנשים לקרב את ידיהם זה לצד זה או זה על גבי זה ושישפכו על ידי כולם מים בפעם אחת ויצאו בכך ידי חובת נטילת ידיים?

- א. כן, אך הם צריכים להקפיד כי יהיה רווח בין הידים של אחד מהשני כדי שהמים יוכלו לעבור בין/ועל כל ידי הנוטלים
- ב. לא, כיוון שאנו חוששים כי לא יגיעו מים כמו שצריך לכל הנוטלים
- ג. בשעת הדחק שיש מים בצמצום מותר, אך לכתחילה לא

ציור של נטילת ידיים קבוצתית זה מעל זה

ציור של נטילת ידיים קבוצתית זה לצד זה

15. מה היה יכול להיות החשש לאסור נטילת ידיים של קבוצת אנשים בפעם אחת?

- א. שהמים העוברים בין הידים יטמאו אחת את השנייה
- ב. שהיינו חושבים כי מים אלו נקראים מים שנעשתה בהם מלאכה
- ג. שאין כאן נטילה בכלי לגבי חלק מהנוטלים
- ד. שמא אחד מהנוטלים לא נטל ברביעית מים
- ה. כל התשובות נכונות

**למסקנה מותר ליטול ידיו יחדיו קבוצת אנשים
כיוון שאנו רואים את כל הידים כיד אחת**

פרק ב' משנה ד'

סִפֵּק נַעֲשֶׂה בָהֶם מְלֹאכָה סִפֵּק לֹא נַעֲשֶׂה בָהֶם מְלֹאכָה, סִפֵּק יֵשׁ בָּהֶם כְּשַׁעוֹר סִפֵּק
שְׂאִין בָּהֶם כְּשַׁעוֹר, סִפֵּק טַמְאִים סִפֵּק טְהוֹרִין, סִפֵּקוֹן טְהוֹר, מִפְּנֵי שְׂאֵמְרוֹ, סִפֵּק
הַיָּדִים לְטַמֵּא וְלִטְמֵא וְלִטְהַר, טְהוֹר. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, לְטְהַר, טַמֵּא. פִּיצָה, הָיוּ יָדָיו
טְהוֹרוֹת, וְלִפְנָיו שְׁנֵי כַפָּרִים טַמְאִים, סִפֵּק נָגַע סִפֵּק לֹא נָגַע, הָיוּ יָדָיו טַמְאוֹת, וְלִפְנָיו
שְׁנֵי כַפָּרִים טְהוֹרִים, סִפֵּק נָגַע סִפֵּק לֹא נָגַע, הָיוּ יָדָיו אַחַת טַמְאָה וְאַחַת טְהוֹרָה,
וְלִפְנָיו שְׁנֵי כַפָּרִים טְהוֹרִים, נָגַע בְּאַחַד מֵהֶם, סִפֵּק בְּטַמְאָה נָגַע, סִפֵּק בְּטְהוֹרָה נָגַע,
הָיוּ יָדָיו טְהוֹרוֹת, וְלִפְנָיו שְׁנֵי כַפָּרִים, אַחַד טַמֵּא וְאַחַד טְהוֹר, נָגַע בְּאַחַד מֵהֶן, סִפֵּק
בְּטַמֵּא נָגַע, סִפֵּק בְּטְהוֹר נָגַע, הָיוּ יָדָיו אַחַת טַמְאָה וְאַחַת טְהוֹרָה, וְלִפְנָיו שְׁנֵי
כַפָּרִים, אַחַד טַמֵּא וְאַחַד טְהוֹר, נָגַע בְּשֵׁתִיהֶן, סִפֵּק טַמְאָה בְּטַמֵּא וְטְהוֹרָה בְּטְהוֹר,
אוֹ טְהוֹרָה בְּטַמֵּא וְטַמְאָה בְּטְהוֹר, הַיָּדִים כְּמוֹ שֶׁהָיוּ, וְהַכַּפָּרִים כְּמוֹת שֶׁהָיוּ.

16. "ספק נעשה בהם מלאכה ספק לא נעשה בהם מלאכה, ספק יש בהם כשעור ספק שאין בהם כשעור, ספק טמאים ספק טהורין, ספקוֹן טהור, מפני שאמרו, ספק הידים לטמא ולטמא ולטהר, טהור" מה מלמדת אותנו הרישא של המשנה?

- א. שבכל ספק שיש לאדם לגבי דבר הקשור לנטילת ידיים אנו אומרים שאין ספק ויכול ליטול את ידיו אם הספק שבדבר, כיוון שטומאת הידים הינה מדברי סופרים הקילו חכמים במה שיש בו ספק
- ב. שבכל ספק שיש לאדם לגבי דבר מסוים בנטילת הידים אנו אומרים כי יש להחמיר, כיוון שאת נטילת ידיים תיקנו חכמים וכדי לחזק את דבריהם הם החמירו בהם יותר מדין דאורייתא
- ג. שאם לאדם יש ספק לגבי טיב המים לנטילת ידיים כגון, אם הם טמאים או טהורים או שנעשתה או לא נעשתה בהם מלאכה אנו הולכים לקולא וניתן ליטול עם מים אלו ידיים היות ואנו אומרים כי התורה נמשלה למים וכמו שדברי תורה אינם מקבלים טומאה כך מים לא מקבלים טומאה, אך אם יש ספק בטיב הנטלה כגון אם היא שלמה או סדוקה וכד' אנו פוסקים לחומרא כיוון שכלים יכולים לקבל טומאה ואם יש רגליים לדבר אנו מחמירים באותו הדבר

17. "מפני שאמרו, ספק הידים לטמא ולטמא ולטהה, טהור" הסבר את הכלל הנ"ל

- א. שבכל ספק שיש בעניין טומאת הידים היינו אם הידים נטמאו או אם הידים טימאו משהו אחר או כאשר יש ספק אם נטל כראוי והידיים יצאו מדין טומאה. אנו אומרים שכל מה שהיה טהור נשאר בחזקת טהרה ובכל הספקות הולכים בהם לקולא וכן לעניין הנטילה אנו אומרים כי הנטילה עלתה לנוטל על אף הספק
- ב. שכמו שאם היד נוגעת בדבר טמא היד נטמאת והיא מטמאת את כל הגוף, כך צריך לנהוג לגבי הטהרה, היינו שאדם שכל גופו ניטמא יכול הוא ע"י נטילת ידים לטהר את כל גופו
- ג. שאם יש לאדם ספק אם היד שלו נטמאה אנו פוסקים לו לקולא ואומרים מסתמא היד לא נטמאה, אך אם יש לנו ספק אם היד נטהרה אנו פוסקים לחומרא היינו שאנו אומרים מסתמא לא נטהרה ועדיין היא בטומאתה

18 "רבי יוסי אומר, לטהה, טמא" מדוע אין רבי יוסי מסכים לשיטת תנא קמא להקל בדין של ספק אם הידים נטהרו בנטילת ידים?

- א. כיוון שהוא סובר כי אין ספק מוציא מידי ודאי כלומר שהיות והידיים היו בחזקת טומאה וזה הוודאי אנו לא יכולים לטהר אותם אם יש לנו ספק בתהליך טהרתן, אך בעניין של ספק אם הידים טימאו או ניטמאו גם רבי יוסי סובר שהספק טהור כי אנו משאירים כל דבר על חזקתו מה שהיה טהור נשאר טהור ומה שהיה טמא נשאר טמא
- ב. כיוון שהוא סובר כי יש להתייחס לטהרה בחומרה רבה מאשר לטומאה שכן דיני הטהרה הם מדאורייתא ואילו דיני הטומאה הם מדרבנן ולכן בספק טהרה הוא מחמיר אך בספק טומאה הוא מקל
- ג. היות והוא רוצה ללמד ע"י כך את האנשים מה החשיבות של טהרת הידים ועד כמה יש להיזהר לא לגעת עם הידים בדברים שמטמאים את הידים

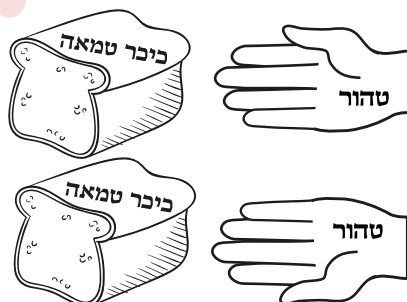
19. "כיצד" מה מתכוונת המשנה ללמד באומרה כיצד?

- א. להסביר איך יש ליטול ידים כדי לטהר את הידים
- ב. להסביר באילו דרכים היו הכהנים שומרים על טהרת ידיהם בבית המקדש
- ג. להסביר את הכלל שהביא תנא קמא ברישא של המשנה שאומר ספק הידים לטמא ולטמא ולטהה, טהור

סיכום הספקות המובאים בסיפא של המשנה

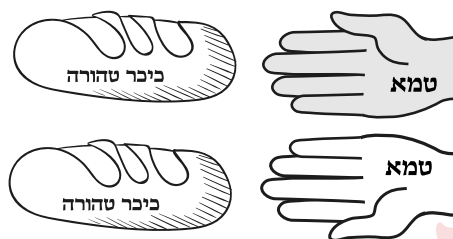
"היו ידיו טהורות ולפניו שני ככרים טמאים, ספק נגע ספק לא נגע"

מצב בו הידים יכולות להטמא

"היו ידיו טמאות ולפניו שני ככרים טהורים, ספק נגע ספק לא נגע"

מצב בו הידים יכולות לטמא

"היו ידיו אחת טמאה ואחת טהורה ולפניו שני ככרים טהורים, נגע באחד מהם, ספק בטמאה נגע ספק בטהורה נגע"

מצב בו הידים יכולות לטמא

"היו ידיו טהורות ולפניו שני ככרים אחד טמא ואחד טהור, נגע באחד מהן, ספק בטמא נגע ספק בטהור נגע"

מצב בו הידים יכולות להטמא

"היו ידיו אחת טמאה ואחת טהורה ולפניו שני ככרים אחד טמא ואחד טהור, נגע בשתיהן, ספק טמאה בטמא וטהורה בטהור, או טהורה בטמא וטמאה בטהור"

מצב בו הידים יכולות לטמא ולהיטמא

20. "הידיים כמו שהיו והככרים כמות שהיו" מה באה המשנה ללמד בפסקה זו?

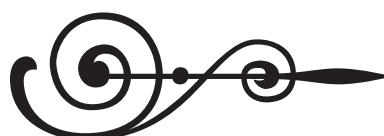
- א. ללמד כי כל דבר הטעון טבילה מטבילים אותו כמו שהוא, לדוגמה את הידיים יש להטביל נקיות בלי שיש עליהם דבר חוצץ וכן את הכיכר יש להטביל שלמה ואין צורך לחותכה באמצע כדי שהמים יכנסו לתוכה
- ב. לסכם את הכלל שלמדנו ברישא שבכל מקרה שיש לנו ספק אם יד טהורה נטמאה או אם כיכר טהורה נטמאה אנו אומרים שאין ספק וכל דבר נשאר בטהרתו כמו שהיה לפני שהתעורר הספק
- ג. להראות שבמצבים שונים גם יד וכיכר לחם יכולים לקבל טומאה ויש צורך לטהר אותם

21. מדוע היה על המשנה להביא כל כך הרבה דוגמאות להסביר את הכלל שמובא ברישא של המשנה ולא יכלה המשנה להסתפק בדוגמא אחת?

- א. היות והתנא של המשנה רצה להוכיח עד כמה פסק זה חשוב ולכן הרחיב עליו את הדיבור והביא הרבה דוגמאות לדבר
- ב. כדי שההלכות הנלמדות במשנה יהיו מובנות לכל, כיוון שע"י סיפורים אנשים זוכרים את מה שלימדו אותם
- ג. כיוון שמכל דוגמא אנו לומדים דבר מיוחד שלא ניתן היה ללמוד אותו משאר הדוגמאות

הסבר לתשובה

המשנה היתה חייבת להביא את כל שש הדוגמאות שהביאה כדי להסביר את הכלל המובא ברישא של המשנה, כיוון, שמכל דוגמא אנו למדים דבר מיוחד שלא ניתן היה ללמוד אותו משאר הדוגמאות, שכן, בשתי הדוגמאות הראשונות ניתן היה לומר שהיות והספק הוא אם הידיים נגעו בכלל בכיכרות לכן הידיים טהורות, לכן היה צורך להביא גם את שתי הדוגמאות הנוספות וללמד שאפילו אם בטוח הידיים נגעו בכיכרות אך יש ספק אם הטהור נגע בטמא עדיין אנו אומרים שכל דבר נשאר בטהרתו על אף הספק ומשתי הדוגמאות הנוספות אנו לומדים שאפילו נגע בטוח במשהו טמא בכל זאת אנו תולים ואומרים שמא נגע בטמא וטהור וטהור ולכן כל טהור נשאר בטהרתו כמו שהיה.

תשובות לפרק ב'									
1	א	6	א	11	ד	14	א	19	ג
2	ג	7	ב	12	ב	15	ה	20	ב
3	ג	8	ב	13		16	א	21	ג
4	א	9	ג	ראה		17	א		
5	ב	10	ב	טבלה		18	א		

תשובות לשאלה 13

לשון המשנה	המקרה	הדין	הטעם
את הראשונים עד הפרק, ואת השניים חוץ לפרק, וחזרו ליד	אדם נטל ידיו, את המים ראשונים נטל עד למקום הפרק ואת המים השניים נטל עד הפרק אולם מים אלו הגיעו גם אל מחוץ לפרק וחזרו אל תוך פרק היד	טהורה	כיוון שהמים השניים הינם טהורים ומקום חוץ הפרק גם הוא הינו מקום טהור ולכן מים אלו שחזרו אל תוך הפרק לא טימאו את תוך הפרק
נטל את הראשונים ואת השניים חוץ לפרק. וחזרו ליד	נטל את המים הראשונים והשניים על הפרק וגם על חוץ הפרק ומים אלו חזרו אל תוך פרק היד	טמאה	כיוון שהמים הראשונים שיצאו מתוך הפרק אל מחוץ לפרק הינם מים טמאים ואף המים השניים שבאו אח"כ לא טיהרו אותם מחוץ לפרק, כיוון שלמדנו שהמים השניים מטהרים את הראשונים רק אם המים נמצאים בתוך הפרק ולא מחוצה לו ולכן כאשר המים הראשונים חזרו אל תוך פרק היד הם טימאו אותה שוב
נטל את הראשונים לידו אחת ונמלך ונטל את השניים לשתי ידיו	על פי פרוש הרמב"ם בתחילה נטל מים ראשונים רק על ידו האחת ולאחר מכן החליט לקרב את שתי ידיו זו לזו וליטול את המים השניים על שני ידיו על פי הרב מברטנורא נטל את שתי ידיו לחוד פעם את היד הזו ואח"כ את היד השנייה ולאחמ"כ קרב את שתי ידיו אחת לשנייה ושפך על שתיהן מים שניים	טמאות	<u>על פי פרוש הרמב"ם</u> כיוון שכאשר הוא נטל בפעם השנייה על שתי הידים יוצא כי ליד אחת הם נקראים המים הראשונים ומים אלו הינם מים טמאים ומים אלו מטמאים במגע את היד השנייה שבשבילה אלו הם מים שניים <u>על פי הרב מברטנורא</u> כיוון שכאשר צירף את שתי ידיו אחת לשנייה לנטילה השנייה המים שעל יד אחת טימאו את המים שעל היד השנייה וכן לחילופין המים של היד השנייה טימאו את המים שעל היד הראשונה וכן הם מטמאים את הידים שהמים עליהם והיות שכך המים השניים לא מטהרים את המים הראשונים שעל היד כיוון שכל יד נטמאה ממני חברתה ואדרבא המים השניים מטמאים גם הם
נטל את הראשונים לשתי ידיו ונמלך ונטל את השניים לידו אחת, ידו	אדם צירף את שתי ידיו כאחת ושפך על שתיהן את המים הראשונים ואח"כ נטל את המים השניים על כל יד בנפרד	טהורה	כיוון שאין כל מגע בין יד אחת לחברתה לאחר הנטילה השנייה אזי אותה יד שנטל עליה מים שניים הינה טהורה
נטל לידו אחת ושפשה בחברתה	אדם נטל מים על ידו האחת ולאחמ"כ נגע עם יד זו ביד שלא נטל	טמאה	כיוון שהיד שנטלה חוזרת להיות טמאה על ידי המגע עם היד שלא נטלה שהרי יד זו טמאה היא
בראשו או בכתל	אדם נטל ידיו ואח"כ נגע עם יד זו בראשו או בקיר	טהורה	היות שהראש והקיר אינם טמאים ולכן אין הם מטמאים את היד